

WORKIN DENMARK

Pracuj w Danii – to łatwiejsze niż myślisz

Zarób więcej pieniędzy w Danii

Zobacz ile możesz zarobić netto w Danii po potrąceniu podatku – w porównaniu z zarobkami w Polsce.

Czytaj na stronie 3

Bartek rozpoczął nowe życie

Bartek ożenił się z Polką mieszkającą w Danii i od pięciu lat prowadzi własną firmę malarską. Zarówno rodzina jak i firma mają się dobrze.

Poznaj ich historię

Gotowy do pracy w Danii

Jak długo myślisz już o tym, aby przeprowadzić się do Danii?

Czy byłeś już na stronie internetowej www.workimport.dk i czytałeś o przepisach dotyczących pracy w Danii?

Wypełnij test na stronie 7

Popracuj za granicą – i wróc do domu bogatszy

Decydując się na podjęcie pracy w innym kraju otrzymujesz więcej niż tylko nową pracę. Praca za granicą to także doskonalenie umiejętności – zarówno w sferze zawodowej jak i czysto ludzkiej

Pracując w innym kraju europejskim ma się możliwość spojrzenia na wszystko z innej perspektywy. Chociaż już po krótkim czasie odkryjesz, iż różnice pomiędzy krajami UE są tak naprawdę stosunkowo niewielkie, jednak po przekroczeniu Bałtyku nie zabraknie Ci wyzwań ani nowych doświadczeń.

Wybierając pracę w Danii, możesz poznać o wiele więcej niż tylko język i kulturę tego kraju. Możesz także doskonalić swoje umiejętności zarówno zawodowe jak i czysto ludzkie.

- W Danii nie brakuje możliwości doskonalenia zawodowego i przekwalifikowania. Można na przykład zapisać się na Uniwersytet Otwarty, kursy lub jeden przedmiot. Niektóre z oferowanych kursów są kursami dziennymi, ale nic nie stoi na przeszkodzie, by zapytać pracodawcy, czy udzieli zwolnienia na parę godzin w czasie pracy, byś na przykład mógł uczęszczać na parę przedmiotów oferowanych przez szkołę handlową, radzi szef studium Uniwersytetu w Kopenhadze Jakob Lange.

Znajdź inspirację dla własnego doskonalenia kwalifikacji

Dalsze wiadomości o możliwościach edukacji dla dorosłych w Danii znajdziesz na stronie http://www.workindenmark.dk/Adult_edu.

Zajrzyj także na stronę www.vidar.dk, gdzie m.in. znajdziesz angielską wersję wykazu kursów i szkół oferujących nauczanie dla dorosłych w Danii. Możesz się tam również dowiedzieć, które szkoły pobierają opłaty. Dotyczy to m.in. kursów na Uniwersytecie Otwartym.

Witaj w Danii - to łatwiejsze niż myślisz

Podjęcie decyzji o poszukiwaniu pracy w Danii może być trudne: Jak znaleźć odpowiednią pracę, co z językiem, kulturą pracy, podatkami, dojazdami do pracy, albo mieszkaniem? Jest to łatwiejsze niż myślisz. Wiemy to od wielu Polaków, którzy już pracują w Danii. Twoje biuro pośrednictwa pracy jest gotowe Ci pomóc, a w Danii robimy wszystko, co tylko jest możliwe, abyś czuł się tu mile widzianym.

W duńskich firmach Polacy mają opinię ludzi zdolnych i pracowitych, a duńscy koledzy są gotowi udzielić Ci wszelkiej pomocy. Jesteśmy dumni z tego, że możemy zaoferować Ci pracę w unormowanych warunkach i do tego dobrze płatną.

Mam nadzieję, że ta gazeta pomoże Ci w podjęciu decyzji, którą podjęło już tysiące Polaków.

Serdecznie witamy!

Claus Hjort Frederiksen
minister pracy

Dania widziana oczyma Polaków

Julia M., 26 lat, przetwórczyni ryb

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- Uczę się nowych rzeczy, poznaję inną kulturę, zarabiam na dalsze kształcenie.

Jaka jest największa różnica w stylu życia między Danią a Polską?
- Tu każdy ma poczucie swojej wartości i bardziej szanuje innych, jest też większe poczucie bezpieczeństwa.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Danii i w Polsce?
- Dobre warunki pracy, dobre zarobki, ale bardzo wysokie podatki.

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?
- Duńczycy nie są tak otwarci jak Polacy, ale bardziej może przyjaźni.

Czy myślisz o przeprowadzce na stałe do Danii?
- Na razie chcę skończyć studia w Polsce, a potem zobaczę, jeśli mogłabym pracować w swoim zawodzie, to chętnie.

Dania widziana oczyma Polaków

Krzysztof S., 27 lat, doręczyciel gazet

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- Nieźle zarabiam, poznaję nowy kraj.

Jaka jest największa różnica w stylu życia między Danią a Polską?
- Większa swoboda, również obyczajów.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Danii i w Polsce?
- Mniej formalności przy załatwianiu papierów, dbałość o pracownika.

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?
- Duńczycy wszystko planują i są dobrze zorganizowani.

Czy myślisz o przeprowadzce na stałe do Danii?
- Rozważam taką możliwość, ale jeżeli mógłbym pracować w swoim zawodzie – skończyłem w Polsce wyższe studia ekonomiczne.

Znajdź pracę

Czy chciałbyś zająć jeden z wielu wolnych etatów w Danii? Wybierz się na poszukiwanie pracy na stronach www.eures.dk, www.eures.europa.eu, www.adecco.pl oraz www.jobs.com.pl, które pośredniczą w znalezieniu pracy na obszarze całej UE/EOG. Porady i wskazówki na temat szukania pracy znajdziesz na stronie www.workimport.dk. Jeśli szukasz pracy sezonowej w rolnictwie, warto zajrzeć na stronę internetową www.seasonalwork.dk.

W Danii można także szukać zatrudnienia poprzez duńskie biura pośrednictwa pracy; wystarczy zwrócić się do miejscowego oddziału. Miejscowe biuro oraz mnóstwo ofert pracy znajdziesz na stronie www.jobnet.dk, pamiętaj tylko, że jest to strona w języku duńskim. Jeśli jesteś członkiem związków zawodowych w Danii, możesz się do nich zwrócić o pomoc w uzyskaniu informacji o wakatach w obrębie Twojej branży.

Możesz ponadto szukać pracy poprzez Urząd Pracy w swoim mieście rodzinnym, a także śledzić ogłoszenia w gazetach, w których wiele zakładów pracy zamieszcza swoje oferty.

Kliknij i dowiedz się więcej na www.workimport.dk - to łatwiejsze, niż Ci się wydaje

Na stronie internetowej www.workimport.dk kilku najsilniejszych graczy na duńskim rynku pracy zebrało wszystkie niezbędne wiadomości dla osób, które chcą znaleźć pracę w Danii.

Czy wiesz, że...

...nauka języka duńskiego jest w Danii bezpłatna?

Kiedy otrzymasz świadectwo pobytu i duński PESEL, możesz za darmo zapisać się na kurs języka duńskiego. Jedyne co płacisz to opłata administracyjna do Twojej duńskiej gminy w wysokości 500-1000 koron za każdy moduł, na który się zapiszesz. Te same przepisy dotyczą Twojej żony.

Zabezpieczenie socjalne na codzien

Obcokrajowcy mają prawo do zatrudnienia w Danii na warunkach odpowiadających ustaleniom układu zbiorowego. Nie ma jednak na przykład ustalonej stawki płacy minimalnej. Dlatego dobrze jest być zatrudnionym w przedsiębiorstwie, które zawarło układ zbiorowy. Oznacza to, że przedsiębiorstwo to podpisało ze związkami zawodowymi układ zbiorowy gwarantujący odpowiednie warunki pracy dla Ciebie i Twoich współpracowników, na przykład normujące czas pracy oraz płace. Zapewnia to godziwe warunki, a tym samym poczucie bezpieczeństwa na codzien.

Poza tym trzeba pamiętać, że w Danii należy się ubezpieczyć samemu w tak zwanej kasie ubezpieczeń na wypadek bezrobocia (a-kasse), jeśli chce się mieć zapewnione prawo do zasiłku w razie utraty pracy. Trzeba jednak przepracować w Danii co najmniej rok i być członkiem duńskiej kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia przez rok, by zyskać prawo do otrzymywania zasiłku w razie utraty pracy.

Więcej informacji można uzyskać na stronie www.workimport.dk.

Duńczycy kultywują w pracy nieformalny sposób bycia

Plaska hierarchia i nieformalny sposób bycia jest charakterystyczny dla duńskich miejsc pracy

Duńskie zakłady pracy cechuje płaska hierarchia oraz nieformalny sposób bycia.

- Wiemy dobrze, kto decyduje, ale nie widać tego w sposobie zachowania, mówi psycholog pracy Kitty Dencker i dodaje, że może to nieco dezorientować kogoś, kto jest przyzwyczajony do kultury pracy, w której w stosunku do szefa zachowuje się bardziej sztywno i poprawnie niż w stosunku do innych współpracowników.

Ocenia ona, iż koleżeński sposób bycia wynika między innymi z tego, iż duński rynek pracy jest w dużym stopniu uregulowany i dlatego nikt nie musi starać się nikomu przypochlebiać, by zapewnić sobie przyzwoite warunki pracy.

Jedynie w usługach sposób zachowania jest często nieco bardziej formalny.

- Usługi, to branża, w której jest się

na usługach 'ogółu'. Przez to sposób zachowania przybiera trochę bardziej formalny charakter, mówi psycholog pracy.

Egalitarny na wskroś

Duńczycy nie tylko w miejscu pracy myślą w kategoriach 'płaskich'. Według Kitty Dencker całe społeczeństwo jest prześięknięte ideą egalitaryzmu, tak więc zarówno ci z wyżyn jak i dolin społecznych mogą bez problemu być członkami tego samego klubu golfowego lub piłkarskiego. Jest jednak jedno kryterium, według którego Duńczycy w dużym stopniu oceniają się wzajemnie.

- Mianowicie to, czy ma się pracę, czy nie. Duńczycy są zgodni co do tego, iż powinno się dać społeczeństwu z siebie tyle, ile się samemu czerpie z jego dobrodziejstw. I to ma znaczny wpływ na to, jak się wzajemnie oceniamy, kończy Kitty Dencker.

... 600 doradców Eures może służyć Ci pomocą, jeśli chcesz

wyjechać do pracy za granicę? Doradcy Eures, którzy znajdują się we wszystkich krajach europejskich, specjalizują się w temacie warunków życia i pracy w krajach EOG. Mogą odpowiedzieć na wszelkie pytania dotyczące zagadnień podatkowych, w jaki sposób należy zgłosić przeprowadzkę, jak również na temat praktycznych spraw życia codziennego, z którymi przyjdzie Ci się zmierzyć w nowym kraju. Miejscowego doradcę Eures znajdziesz na stronie internetowej www.eures.europa.eu

Duńczycy uwielbiają wieprzowinę

Zarówno na codzien jak od święta na duńskie stoły trafia wieprzowina

Duńczykom bardzo smakuje wieprzowina. Wieprzki trafiają na duńskie stoły w postaci kielbas, boczku, koteletów mielonych i pieczeni wieprzowej ze skórą. Nawet chwile odpoczynku czy zabawy uprzyjemnia przekąska z wieprzki w postaci chrupiących pieczonych skwarek z wieprzowej skórki. Pycha!

Dania była od wieków krajem rolniczym i tradycyjne pożywienie opiera się ponadto na produktach rolnych takich jak zboże, ziemniaki, kapusta oraz produkty mleczne. W ostatnich latach oferta potraw stała się bardziej zróżnicowana i ciekawa, a Duńczycy jedzą teraz wszystko od pizzy przez hamburgery i potrawy tajskie po żabie udką. Tradycyjna duńska potrawa, z którą warto się zapoznać, to rodzaj kanapek (smørrebrød) – razowy chleb przybrany plastrami różnych wędlin lub serów, które smakują szczególnie dobrze z piwem i sznapssem (rodzaj wódki). Kanapki te stanowią poza tym podstawę drugiego śniadania (madpakke) – które jest skromniejszą wersją tej tradycyjnej potrawy – a które spożywa się około południa. Wiele szkół i zakładów pracy nie posiada własnej stołówki, dlatego Duńczycy przynoszą ze sobą drugie śniadanie.

Piwo powraca do łask

Duńczycy uwielbiają miło spędzać czas. Spotkaniom towarzyskim bardzo często towarzyszy jedzenie i picie. Wśród krajów skandynawskich to w Danii notuje się najwyższe spożycie alkoholu na mieszkańca, a wino jest popularnym napojem alkoholowym. W ciągu ostatnich lat do łask wróciło piwo i lokalne browary wyrastają jak grzyby po deszczu – po przybyciu do Danii nie omieszkaj więc spróbować tych nowych, wybornych rodzajów piwa.

Starsze pokolenie wybiera się do restauracji jedynie przy specjalnych okazjach, podczas gdy młodzi chętnie wychodzą w dzień powszedni, więc kawiarnie, restauracje, delikatesy i bary z jedzeniem na wynos w ciągu ostatnich 10-15 lat stały się częścią krajobrazu miast.

Oto Dania

Odległość w km	Kopenhaga	Odense	Vejle	Aarhus	Aalborg	Esbjerg
Warszawa	1150	1205	1160	1230	1340	1200
Gdańsk	1040	1095	1050	1120	1235	1095
Kraków	1200	1255	1220	1280	1390	1255
Łódź	1060	1110	1070	1140	1250	1115
Poznań	850	905	865	930	1040	905

Współobywatel Danii

Jesteś nowym członkiem społeczności duńskiej? Książka zawiera szereg przydatnych informacji ze wszystkich możliwych dziedzin, które mogą być istotne dla osób przyjeżdżających do Danii.

Aby uzyskać więcej informacji na temat tej publikacji, skontaktuj się z agencją pośrednictwa pracy.

Książka 'Współobywatel Danii' jest dostępna w 17 językach

Zadbaj o uznanie Twojego wykształcenia

Kiedy starasz się o pracę w Danii, powinienes zadbać o to, aby Twoje wykształcenie zostało ocenione i uznane w stosunku do duńskiego systemu wykształcenia, tak, że Twój przyszły pracodawca będzie mógł zrozumieć jakie masz kwalifikacje i na jakim poziomie. Wykształcenie uznawane jest bezpłatnie w instytucji CIRIUS, podległej duńskiemu ministerstwu oświaty. Formularze podaniowe i dodatkowe informacje możesz znaleźć na ich stronie internetowej www.cvuu.dk (jeżeli używasz angielskiej wersji tej strony internetowej, to szukaj słów "assessment" i "recognition"). Zwróć uwagę na fakt, że okres oczekiwania na uzyskanie uznania Twojego wykształcenia może wynosić do dwóch miesięcy.

... w Danii istnieje wiele rodzajów opieki dziennej nad dziećmi? Zarówno mężczyźni jak i kobiety pracują poza domem, dlatego też postarano się o całą gamę praktycznych rozwiązań.

- Żłobek: Dla dzieci od 0 do 3 lat.
- Opieka dzienna (dagpleje): Opiekę nad dziećmi w wieku od 0 do 3 lat sprawuje zatwierdzona przez władze gminy opiekunka w swoim prywatnym domu.
- Przedszkole: Dla dzieci od 3 do 6 lat.
- Świetlica szkolna: Dla dzieci w wieku między 6 a 11 rokiem życia, które wymagają opieki po lekcjach.

...tydzień pracy w Danii to 37 godzin, oraz że jako osoba zatrudniona w Danii masz prawo do minimum 5 tygodni urlopu? Ponadto w ciągu roku mamy cały szereg dni świątecznych, kiedy większość pracowników ma wolne. Dotyczy to przede wszystkim Świąt Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy, Nowego Roku, Store Bededag (Święto Wspólnej Modlitwy) w maju oraz Święta Wniebowstąpienia Pańskiego (6 czwartek po Świętach Wielkiej Nocy). Ponadto pracownikom przysługuje cały dzień wolny od pracy lub częściowe zwolnienie z pracy w Święto Pracy 1 maja oraz 5 czerwca w Święto Konstytucji. W tym dniu Duńczycy świętują uchwalenie konstytucji z 1849 roku.

W Danii możesz dobrze zarobić

Pracując w Danii możesz dodatkowo zasilić swoje konto.

Jeśli zdecydujesz się na czasową pracę w Danii utrzymując stałe miejsce zamieszkania w Polsce, uzyskasz korzystne ulgi podatkowe, dzięki którym możesz sporo zyskać – nawet mimo tego, iż Dania znana jest z tego, że podatki są tu jednymi z najwyższych w Europie. Jeśli natomiast pracujesz w Danii nieprzerwanie ponad rok, musisz zacząć płacić na rzecz duńskiego państwa opiekuńczego i dlatego Twój zysk finansowy ulegnie zmniejszeniu.

Aby dać wyobrażenie o tym, jaka część wynagrodzenia pozostaje do dyspozycji po opłaceniu podatków, przedstawiamy przykład, ile może zarobić cieśla Stanisław, który przyjechał do Danii do pracy na cztery miesiące. Pracując w Danii Stanisław nie wyjeżdża do domu ani nie bierze urlopu.

Podatki Stanisława:
Stanisław jest cieślą z 6-letnim doświadczeniem zawodowym i pracując w Kopenhadze może zarobić DKK 28 000 (PLN 14578) miesięcznie na stanowisku podobnym do tego, które miał w Polsce. Jako że w duńskiej branży budowlanej występuje znaczny brak siły roboczej, stosunkowo łatwo będzie mu znaleźć pracę.

Pracując w Danii Stanisław uzyska odliczenie podatkowe z tytułu wydatków na wyżywienie i zakwaterowanie,

gdyż czynsz oraz wydatki na jedzenie nie są opłacane przez pracodawcę, który jednak postarał się o zapewnienie przyczepy kempingowej, w której Stanisław może mieszkać całkiem tanio. Jeśli Stanisław jest członkiem związków zawodowych, może ponadto odciągnąć od podatku opłacane składki członkowskie. Większość Duńczyków należy do związków zawodowych oraz do kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia – i mimo iż członkostwo w nich nie jest obowiązkowe, niektórzy Duńczycy krzywo patrzą na kolegów, którzy nie zapisali się do związków zawodowych. Jeśli Stanisław jest członkiem duńskiej kasy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, może ponadto odciągnąć opłacane składki w wysokości ok. DKK 400 (PLN 208) miesięcznie od podatku, chyba że otrzymuje już ulgi podatkowe z tego tytułu w Polsce.

Przez cztery miesiące pracy w Danii Stanisław zarobi ogółem DKK 112 000 (PLN 58 312), a po opłaceniu podatków i odliczeniu ulg podatkowych ma miesięcznie do dyspozycji kwotę w wysokości DKK 21 549 (PLN 11 219).

	Ogółem za 4 miesiące	Miesięcznie
Dochód przed podatkiem:	DKK 112 000 (PLN 58 312)	DKK 28 000 (PLN 14 578)
Podatek na fundusz pracy:	DKK 8960 (PLN 4665)	DKK 2240 (PLN 1166)
Podatki:	DKK 14 803 (PLN 7707)	DKK 3700 (PLN 1926)
Wypłacone wynagrodzenie:	DKK 88 237 (PLN 45 940)	DKK 22 059 (PLN 11 485)
Składki na związki zawodowe i kasę ubezpieczeń na wypadek bezrobocia:	DKK 2040 (PLN 1062)	DKK 510 (PLN 265)
Dochód netto:	DKK 86 197 (PLN 44 878)	DKK 21 549 (PLN 11 219)

Źródło: Główny Urząd Podatkowy SKAT

Więcej informacji o podatkach i ulgach podatkowych na stronie internetowej www.workindenmark.dk

Jak najszybciej wyjechać

Jeśli nie masz nic przeciwko szukaniu szczęścia na własną rękę, możesz po prostu wyruszyć. Masz prawo przebywać w Danii do sześciu miesięcy jako osoba poszukująca pracy, lecz pod warunkiem, że jesteś w stanie sam się w tym czasie utrzymać. Aby móc podjąć pracę w Danii, należy mieć zarówno pozwolenie na pobyt jak i pracę. Rozpatrzenie wniosku przez duńskie urzędy może potrwać do trzech miesięcy – warto o tym pamiętać, jeśli szuka się pracy przebywając w Polsce. Można jednak otrzymać specjalne zezwolenie na niezwłoczne podjęcie pracy, jeśli duński pracodawca posiada uprzednie zatwierdzenie odpowiednich władz w kraju. Aby uzyskać zezwolenie na pracę i pobyt, należy zawrzeć umowę o pracę lub posiadać konkretną ofertę zatrudnienia, przy czym czas pracy powinien wynosić co najmniej 30 godzin tygodniowo. Zezwolenia udziela się najwyżej na rok, lecz nie dłużej niż na czas trwania umowy o pracę. W przypadku pracy w Danii w okresie dłuższym niż rok, należy się starać o przedłużenie zezwolenia na pobyt i pracę.

Więcej informacji można uzyskać na stronie www.workimport.dk, www.workindenmark.dk oraz www.nyidanmark.dk.

Obfitość miejsc pracy w Danii

W Danii silnie odczuwany jest brak siły roboczej. Polacy wybierający się na drugą stronę Bałtyku mają spore szanse znalezienia pracy

Wiele duńskich przedsiębiorstw mających trudności ze znalezieniem wystarczającej siły roboczej w Danii rozpoczęło poszukiwania pracowników zagranicznych posiadających odpowiednie kwalifikacje.

- W wielu branżach panuje niedostatek siły roboczej. Najpoważniejsza sytuacja jest w przedsiębiorstwach sektora budowlano-montażowego, którym brakuje na przykład wykwalifikowanych cieśli, murarzy i malarzy. Także w duńskiej służbie zdrowia brakuje na przykład pracowników opieki socjalno-zdrowotnej, pielęgniarek i lekarzy, mówi inspektor Morten Fønsskov Greising z Duńskiej Agencji ds. Rynku Pracy, która dba o zapewnienie elastycznego i sprawnie działającego rynku pracy w Danii.

Ogólny brak

Mimo iż problem ten najczęściej dotknął wymienione branże, brak siły roboczej jest generalnym problemem dużej części duńskiego rynku pracy. - Regionalne różnice mogą na przykład powodować, że w niektórych rejonach Danii występuje zapotrzebowanie na inne kwalifikacje niż te, na których skupiamy się w naszych badaniach, informuje Morten Fønsskov Greising.

Duńscy pracodawcy poszukują między innymi:

Sektor budowlano-montażowy

- Cieśli
- Murarzy
- Elektryków
- Malarzy
- Monterów-hydraulików
- Blacharzy
- Monterów instalacji
- Pracowników terenów zielonych

Sektor wytwórczy

- Kowali
- Ślusarzy
- Spawaczy
- Pracowników ze znajomością CNC, którzy potrafią programować m.in. spawarki

Sektor usługowy

- Rzeźników do pracy w sklepach
- Piekarzy do pracy w sklepach
- Optyków
- specjalistycznego personelu sklepowego, np. sprzedawców farb oraz apte karzy
- Mechaników, najchętniej specjalizujących się w traktorach, maszynach rolniczych, samochodach ciężarowych lub osobowych
- Kucharzy i kelnerów do branży hotelarsko-restauracyjnej
- Robotników rolnych
- Kierowców do spedycji zagranicznej,

kierowców autobusów oraz taksówek

Sektor socjalny

- Personelu opieki pielęgniarzkiej, m.in. pracowników opieki socjalno-zdrowotnej
- Pedagogów

Służba zdrowia

- Lekarzy
- Lekarzy specjalistów
- Pielęgniarek

Sektor oświaty

- Nauczycieli szkół podstawowych

Sektor przemysłowy

- Techników tworzyw sztucznych
- Lakierników przemysłowych

Pracownicy z wyższym wykształceniem

- Inżynierów, zwłaszcza budowlano-montażowych
- Wyspecjalizowanych pracowników technik informacyjnych, między innymi programistów, pracowników projektujących bazy danych, systemy oraz oprogramowanie
- Ekonomia: Doradców bankowych, urzędników bankowych, ekonomistów, rewidentów księgowych
- Adwokatów i prawników

...ponad 80 procent wszystkich duńskich pracowników jest **członkami związków zawodowych**.

Źródło: Ministerstwo Pracy (Urząd ds. Rynku Pracy)

... ograniczenie prędkości na duńskich autostradach wynosi od 110 do 130 km/h? W miastach maksymalna prędkość wynosi 50 km/h, a poza obszarami zabudowanymi 80 km/h. Wsiadanie za kierownicę po spożyciu alkoholu jest nielegalne, jeśli jego zawartość we krwi przekracza 0,5 promila. Ogólnie, zasada jest taka, że kobiety mogą najwyżej wypić ilość alkoholu odpowiadającą jednostce o wadze 12 gram czy 1,5 cl czystego spirytusu (ok. jedno piwo), natomiast mężczyźni powinni poprzestać na dwóch jednostkach. Najlepiej jednak jest całkiem się powstrzymać przed spożyciem alkoholu, jeśli ma się zamiar wsiąść za kierownicę.

Polacy cennym nabytkiem Kerteminde

Birger Sand nie kryje zadowolenia z polskich pracowników. Podobne odczucia mają jego klienci i pozostali współpracownicy. Osiem miesięcy temu zakład zajmujący się produkcją na zamówienie przepięknych okien i drzwi z drewna szlachetnego w Kerteminde nie mógł nadążyć z realizacją zleceń. Dzisiaj Amanda Vinduer og Døre realizuje zamówienia na bieżąco.

Birger Sand jest właścicielem mieszczącego się w Kerteminde na wyspie Fionii zakładu produkcji okien i drzwi Amanda Vinduer og Døre. Jedną z najgorszych dla niego sytuacji jest ryzyko rozczarowania swoich klientów. W zeszłym roku nastąpiło spiętrzenie liczby zamówień na okna i drzwi z drewna mahoniowego i tekowego, a firma bezskutecznie poszukiwała nowych stolarzy. W Danii od dłuższego czasu daje się zauważyć zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą, więc gdy Birger Sand dowiedział się o możliwości uzyskania pomocy za pośrednictwem europejskiego portalu mobilności zawodowej EURES, postanowił pójść tym tropem.

Personel Amanda Vinduer og Døre liczy obecnie 28 pracowników, w tym trzech Polaków i jednego Łotysza, którzy zostali zatrudnieni na takich samych warunkach jak ich duńscy koledzy. Posiadając kwalifikacje nabyte we własnym kraju, praca w Danii na stanowisku stolarza, nie stwarza im żadnych trudności.

”Wysłaliśmy zapytanie do EURES, w którym sprecyzowaliśmy nasze oczekiwania w stosunku do potencjalnych pracowników z zagranicy. Oprócz kompetencji zawodowych, związanych z naszą branżą, podaliśmy również wymóg znajomości języka angielskiego na poziomie komunikacyjnym. Zgodnie z naszą polityką zakładową, pracownicy w możliwie największym stopniu powinni porozumiewać się w pracy w języku angielskim, abyśmy wszyscy mogli zrozumieć się nawzajem. System ten działa bez zarzutu, a

my mówimy coraz lepiej po angielsku,” mówi Birger Sand. Firma opłaciła również kurs języka duńskiego dla nowych pracowników, aby mogli się jeszcze lepiej zaaklimatyzować.

Zastrzyk świeżej energii

Na zatrudnieniu pracowników z Europy Wschodniej skorzystała nie tylko fizyczna produkcja okien i drzwi w Kerteminde. Wzrosło również morale pracy, z czego Birger Sand jako pracodawca jest wyraźnie zadowolony.

”Nasi koledzy z Polski i Łotwy są niezwykle zmotywowani i dążą do optymalizacji swoich wyników. Tempo pracy i morale jest bardzo wysokie, co jest zaraźliwe dla całego zespołu. Kerteminde to małe miasto i nasi koledzy z zagranicy wnoszą świeżą energię do jego codzienności. Również poza pracą, na płaszczyźnie społecznej, ich integracja z duńską społecznością przynosi wiele korzyści obu stronom. Wydaje mi się, że nieco łatwiej zintegrować się w małej społeczności takiej jak nasza.”

Pomocna dłoń w sprawach formalnych i mieszkaniowych

Kierownictwo Amanda Vinduer og Døre pomogło Polakom znaleźć mieszkanie i dopełnić formalności, które wiążą się z zatrudnieniem w innym kraju.

”Aby aklimatyzacja naszych kolegów przebiegła możliwie najlepiej, znaleźliśmy im niewielkie mieszkanie z łazienką i wspólną kuchnią. Wynajęcie mieszkania w małej miejscowości nie przysparza tylu problemów co w du-

żym mieście,” mówi Birger Sand. ”Pomogliśmy im również załatwić formalności urzędowe związane z uzyskaniem pozwolenia na pobyt i pracę oraz stworzyliśmy możliwości korzystania ze świadczeń, które my, Duńczycy, przyjmujemy za oczywiste, a które dla pracowników z zagranicy często stanowią pewien luksus, np. system ubezpieczeń zdrowotnych, który gwarantuje bezpłatną opiekę lekarską, czy karty płatnicze Dankort, które ułatwiają codzienne sprawunki i płatności.”

Jeden rok, a może dłużej

Zgodnie z duńskimi przepisami, Polacy mogą uzyskać zatrudnienie w Amanda Vinduer og Døre jednorazowo na okres 1 roku. Pozwolenie na pobyt i pracę można jednak przedłużyć i Birger Sand nosi się z takim właśnie zamiarem.

”Wydaje mi się, że nasi koledzy z Polski są zadowoleni z pobytu i pracy w Danii i, co bardzo ważne, zdołali to pogodzić ze swoją sytuacją rodzinną. Doskonale rozumiemy, że od czasu do czasu potrzebują paru dodatkowych dni wolnych, aby pojechać do Polski i spędzić czas z bliskimi. Niedawno żona jednego z naszych pracowników przyjechała do Kerteminde i zamierza podjąć pracę w jednej z tutejszych firm.”

”Z jakiegokolwiek strony by na to nie spojrzeć, zatrudnienie pracowników z zagranicy w naszej firmie jest pozytywnym doświadczeniem i mam nadzieję, że będziemy mogli zatrzymać u nas dobrych pracowników.”

Wróć do Polski

Janusz C., lat 30, do Danii trafił przez Eures w maju 2006 roku. Z wykształcenia jest technikiem mechanikiem, ale w Polsce najdłużej pracował w zawodzie stolarza.

Polskie zarobki nie wystarczały na godziwe utrzymanie rodziny, kupno domu, czy mieszkania. Podjął decyzję wyjazdu i jak tylko dostał konkretną propozycję z Danii, długo się nie zastanawiał. Przyjechał sam, żona została w Polsce.

Janusz dobrze wspomina swoje pierwsze dni pracy w Amandzie, duńskiej firmie produkującej okna. Adaptacja w nowym kraju nie okazała się trudnym procesem. W codziennych kontaktach pomogła podstawowa znajomość języka angielskiego. Teraz jednak Janusz zaczyna już próbować mówić po duńsku... Chodzi na kurs tego niełatwego języka i uważa, że to też dowód przyjaznego podejścia pracodawcy, który zaproponował mu kurs i pokrycie kosztów nauki.

Janusz ma plany związane z pobytem w Danii. Pobyt w Danii to dla niego

Amanda, wytwórnia okien i drzwi pokrywa koszty nauki języka duńskiego swoim polskim pracownikom.

nie tylko zarabianie pieniędzy, ale i nowe doświadczenia, nowi ludzie, ich zwyczaje, kultura. Wie, że wróci bogatszy nie tylko o pieniądze, ale i nową wiedzę. Pieniądze chce dobrze zainwestować, aby dalsze życie mógł prowadzić wraz z rodziną bez ciągłych ograniczeń. Myśli o otworzeniu zakładu pracy, który gwarantowałby jemu i rodzinie godne życie.

Wprawdzie czasem tęsknota jest dokuczliwa, ale i z nią Janusz sobie radzi. W wolnym czasie poznaje okolice, jeździ na rowerze, korzysta z komputera. Powoli wyrabia sobie własne poglądy na poznawaną wciąż Danię i nie myśli już, że dzieli ją z Polską jakaś straszna przepaść. Nie zauważa większych różnic w samej pracy, ale dostrzega na przykładzie swojego miejsca pracy, znacznie większą dbałość pracodawcy o pracownika, lepsze warunki pracy, lepszą ochronę praw pracownika.

Janusz jest zadowolony z decyzji wyjazdu, planuje pozostać w Danii jeszcze około roku.

Umowa o okresie przejściowym (Østaftalen) jako ułatwienie

posiada uprzednie zatwierdzenie od duńskich władz, możesz natychmiast podjąć pracę – wystarczy, byś Ty sam lub Twój pracodawca zawiadomił duński Urząd ds. Cudzoziemców, że zostałeś zatrudniony.

Zezwolenie na pracę i pobyt jest ważne jedynie w stosunku do tej pracy na którą zostało wystawione, więc jeśli znajdziesz inną pracę, możesz ją podjąć dopiero wtedy, gdy otrzymasz nowe zezwolenie. Chyba, że nowy pracodawca również posiada uprzednie zatwierdzenie, gdyż wówczas możesz natychmiast przystąpić do pracy. Jeśli pracowałeś w Danii nieprzerwanie ponad 12 miesięcy, możesz starać się o zaświadczenie o wpisie do rejestru, które daje Ci prawo do zmiany pracy na równych prawach z obywatelami ze starych państw UE. To znaczy bez konieczności starania się za każdym razem o nowe zezwolenie.

Umowa o okresie przejściowym ma na celu zapewnienie dobrych warunków pracy w Danii. Gwarantuje Ci ona bowiem takie same warunki płacy i pracy, jakie mają duńscy koledzy na analogicznych stanowiskach. Umowa ta stawia jednak wymóg otrzymania zarówno zezwolenia na pracę jak i pobyt przed rozpoczęciem pracy w Danii.

Jednak prawie rok temu Dania rozluźniła przepisy, więc obecnie łatwiej jest już podjąć pracę. Jeśli dostaniesz pracę w duńskim przedsiębiorstwie, które

Więcej informacji można uzyskać na stronach www.bm.dk oraz www.workimport.dk

... Dania jest królestwem? Czy wiesz, że tradycją duńskiej rodziny królewskiej jest zawieranie związków małżeńskich z osobami z innych kręgów kulturowych? Np. nasza obecna monarchini, królowa Małgorzata II jest zamężna z francuskim księciem Henrykiem, a przyszła królowa Danii, księżniczka Mary jest Australijką

... w duńskich bibliotekach możesz czytać gazety i korzystać gratis z komputera z łączem internetowym? Możesz znaleźć gazetę w twoim języku, dostępne są również liczne gazety po angielsku, niemiecku i francusku, co pozwala na bieżąco śledzić światowe wydarzenia.

Mnóstwo przyjemności za darmo

Dania oferuje szeroką gamę rozrywek i przeżyć całkiem za darmo. Z linią brzegową o długości 7000 km i jednymi z najczystszych wód kąpielowych w Europie jest to raj dla plażowych lwów i nimf wodnych (oczywiście przy sprzyjającej pogodzie). Zaś piękne lasy zapraszają na spacer i pikniki pod gołym niebem.

Ci, którzy wolą kulturę i życie miejskie również mogą zażyć rozrywki nie wydając ani korony. Można na przykład wybrać się na zwiedzanie. W stolicy Danii, Kopenhadze, można między innymi obejrzeć Małą Syrenkę i zamek

królewski, którego pilnują gwardziści. A w Odense można zwiedzić dom rodzinny poety H.C. Andersena (tego, który napisał „Brzydkie kaczątko”).

Wiele muzeów oferuje raz w tygodniu bezpłatny wstęp, należy jednak sprawdzić kiedy, by nie odejść z kwitkiem. Wiele większych miast organizuje festiwale jazzowe, karnawały lub inne miejskie zabawy, które wypełniają ulice muzyką, pubami na świeżym powietrzu i rozbawionymi tłumami.

Więcej informacji można uzyskać na stronie www.visitdenmark.dk.

Skorzystaj z pomocy twojego związku zawodowego

W Danii istnieje długa tradycja zapisywania się przez pracowników do związków zawodowych. Związki zawodowe reprezentują interesy swoich członków przed pracodawcą i zapewniają im godziwe warunki pracy i płacy. W Danii istnieje wiele związków zawodowych, a to, do jakiego związku będziesz mógł należeć zależy od tego, w jakiej branży będziesz zatrudniony. Niezależnie od tego, jaki związek zawodowy wybierzesz, sam będziesz musiał opłacać składkę członkowską.

W Danii istnieje swoboda zrzeszania się w związkach zawodowych, dlatego pracodawca nie może zabronić ci wstąpienia do związku zawodowego, a z kolei twoi koledzy nie mogą zmusić

Ci, byś do takiego związku wstąpił. Jednak warto, byś rozważył jakie korzyści może dać Ci zapisanie się do związku zawodowego w Danii. Na przykład, jako członek duńskiego związku zawodowego - poza zapewnieniem dobrych warunków pracy - uzyskasz między innymi: porady dotyczące warunków zatrudnienia, wsparcie w negocjacjach umowy o pracę, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc prawną w rozwiązywaniu kwestii spornych z pracodawcą.

Na stronie internetowej www.lo.dk znajdziesz więcej informacji o Krajowej Organizacji Związkowej w Danii, Landsorganisationen.

Unikalny rynek pracy

Jako cudzoziemiec w Danii będziesz miał okazję zetknąć się z unikalnym rynkiem pracy. Duńczycy są mianowicie znani na całym świecie ze swojego sposobu organizacji rynku pracy.

Delegacje z całego świata przybywają do Danii, by zapoznać się z duńskim modelem. W żadnym innym miejscu na świecie nie spotyka się tak daleko posuniętego równouprawnienia pracodawców i pracowników w negocjowaniu wzajemnych umów bez większej ingerencji polityków. Nie dotyczy to wyłącznie wynagrodzeń i czasu pracy, ale także sfery socjalnej, jak Np. emerytur, dokształcania, czy urlopów wychowawczych.

Mąż zaufania- twój przedstawiciel
Istotnym założeniem duńskiego modelu, który jest znany na całym świecie jest zasada, że zarówno pracodawcy,

jak i pracownicy zrzeszają się w swoich organizacjach. Dlatego w Danii istnieje bardzo silnie zakorzeniona tradycja, że pracownicy zrzeszają się w związkach zawodowych. Z tego powodu w większych zakładach pracy funkcjonuje tzw. mąż zaufania, który reprezentuje swoich kolegów w sprawach z pracodawcą.

Tradycją jest również, że pracownicy są członkami a-kasy (kasy bezrobotnych), która gwarantuje ubezpieczenie na wypadek utraty pracy i jest zarządzana przez związki zawodowe.

Poznaj duński przemysł

MŚP odgrywają dużą rolę w duńskim przemyśle

Charakterystyczne dla duńskiego przemysłu są małe i średnie przedsiębiorstwa, które są raczej rozrzucone po mniejszych obszarach geograficznych niż skupione na paru większych. Przemysł jest jednak związany z większymi miastami, by mieć możliwość dostępu do wystarczającej ilości siły roboczej. Zatrudnienie w służbie zdrowia oraz w branży detalicznej i usługowej skupia się również głównie w miastach, gdzie znajdują się szpitale i większość sklepów.

Niewielkie występowanie surowców
Rozrzucenie geograficzne przemysłu oznacza, iż można mieszkać w pobliżu swojego zakładu pracy nie wyrzekając się przyrody ani terenów rekreacyjnych. Poza tym wiele duńskich przedsiębiorstw leży zazwyczaj tam, skąd pochodzi ich założyciel, a nie tam, gdzie wydobywa się surowce, gdyż Dania nie jest w nie zbyt bogata – z wyjątkiem gazu ziemnego i ropy naftowej w Morzu Północnym.

www.workimport.dk

Zatrudnienie w Danii
- informacja o duńskim rynku pracy

Zatrudnienie w Danii
- informacja o duńskim rynku pracy

Broszurę można pobrać z:

www.bm.dk

Dania widziana oczyma Polaków

Bartek G., 34 lata, samodzielna działalność gospodarcza - malarz

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- Poczucie bezpieczeństwa, spokój, niski poziom przestępczości, jasne, proste i konkretne prawa.

Jaka jest największa różnica w stylu życia pomiędzy Danią a Polską?
- Poczucie stabilizacji, komfort, przestrzeganie prawa, poszanowanie natury, większa swoboda, „wyluzowanie”.

Jaka jest różnica pomiędzy pracą, czy też warunkami w pracy, w Danii i w Polsce?
- Dbalność o pracownika, jego prawa i bezpieczeństwo.

Co odróżnia najbardziej Polaka od Duńczyka?
- Sytuacja finansowa: dzięki niej od początku dorosłego życia mają większe szanse na rozwój i osiągnięcia.

Czy myślisz o przeprowadzce do Danii?
- Już to zrobiłem i nie żałuję.

Dania widziana oczyma Polaków

Michał S., 25 lat, doręczyciel gazet

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- Poznać kolejny nowy kraj, zarabiam na dalsze studia.

Jaka jest największa różnica w stylu życia między Danią a Polską?
- Większa tolerancja i wyrozumiałość.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Danii i w Polsce?
- Za dużo różnych papierów...ale warunki pracy są dobre.

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?
- Styl życia, sposób ubierania.

Czy myślisz o przeprowadzce na stałe do Danii?
- Spróbuję jeszcze w innych krajach (pracowałem już w Anglii i we Francji).

6. Czy polecałbyś pracę w Danii innym Polakom?

Czy wiesz, że...

... 83 procent Duńczyków jest członkami Duńskiego Kościoła Narodowego, a zatem protestantami. **W Danii obowiązuje wolność wyznania** i istnieje tu ok. 90 zatwierdzonych wspólnot wyznaniowych.

... możesz otrzymać profesjonalną pomoc w szukaniu pracy w Danii?

W niemal 100 duńskich biurach pośrednictwa pracy możesz bezpłatnie skorzystać z komputera i uzyskać pomoc w szukaniu pracy oraz napisaniu podania, a także otrzymać porady odnośnie rozmowy kwalifikacyjnej. Biura pośrednictwa pracy stanowią ogniwo łączące zakłady pracy i osoby poszukujące pracy, możesz więc szukać wolnych etatów w banku ofert pracy oraz włączyć swoje podanie i życiorys do banku życiorysów, by przedsiębiorstwa szukające pracowników posiadających kwalifikacje odpowiadające Twojemu profilowi mogły się z Tobą skontaktować. Znajdź miejscowe biuro pośrednictwa pracy na stronie www.jobnet.dk, pamiętaj tylko, że witryna ta jest w większości w języku duńskim.

Jeśli zachorujesz

Dania ma dobrze działającą służbę zdrowia, opłacaną z podatki i składki zdrowotne wszystkich obywateli. Kiedy jesteś zatrudniony przez pracodawcę w Danii i otrzymałeś Twój duński PESEL i kartę zdrowia, jesteś uprawniony do otrzymywania tych samych świadczeń zdrowotnych co Duńczycy. Oznacza to, że jeśli zachorujesz albo ulegniesz wypadkowi możesz bezpłatnie skorzystać z wizyty u lekarza albo leczenia w szpitalu. Za wizyty i leczenie u dentysty musisz jednak sam w dużej części zapłacić.

Kiedy przyjedziesz do Danii, musisz zwrócić się do Twojej gminy, aby zapisać się do lekarza rodzinnego w pobliżu miejsca Twojego zakwaterowania. Jeżeli potrzebujesz konsultacji lekarskiej w ciągu dnia, skontaktuj się w Twoim lekarzem rodzinnym. Jego/Jej numer telefonu jest podany na karcie zdrowia.

Jeżeli zachorujesz poza godzinami otwarcia konsultacji Twojego lekarza rodzinnego – to jest między godziną 16.00 i 08.00 rano, a także w weekendy i święta – musisz skontaktować się z pogotowiem lekarskim. Numer telefonu pogotowia lekarskiego znajdziesz na stronie internetowej www.laagevagten.dk.

Jeśli ulegniesz nagłemu wypadkowi i nie możesz zacząć na otwarcie konsultacji Twojego lekarza rodzinnego, powinieneś zgłosić się do szpitala na Izbę Przyjęć.

W przypadku zagrożenia życia, np. zatrzymania pracy serca należy zadzwonić pod numer telefonu 112.

W ten sposób skontaktujesz się z centralą alarmową, która przyśle karetę.

Droga do samodzielności

Bartek G. przeprowadził się do Danii pięć lat temu i założył tam rodzinę. Prowadzi samodzielnie firmę malarską. Nie żałuje żadnej ze swoich decyzji.

O Danii wiedział sporo, zanim jeszcze zdecydował się przeprowadzić z Polski. Ma tu rodzinę ze strony swojej mamy, ale najważniejszym powodem do zmiany kraju była Iza, od pięciu lat żona Bartka.

Iza (prawie rówieśniczka Bartka), też pochodzi z Polski, ale mieszka w Danii od 20 lat. Tutaj chodziła do szkoły, teraz kończy studia na kierunku komunikacja graficzna. Mówi biegle po duńsku. Decyzja, gdzie mają zamieszkać po ślubie nie była łatwa... Bartek miał stałą i niezłe płatną pracę w Polsce, był policjantem. Miał własne mieszkanie. W kraju pozostała mama i brat.

Wybrali Danię, bo uznali, że łatwiej niż w Polsce można tu osiągnąć niezależność. O pracę w Danii pięć lat temu nie było jeszcze tak łatwo jak teraz, ale Bartek nie bał się nowych wyzwań. Podjął pracę najpierw jako pomocnik, a wkrótce wyszkolony pracownik dużej duńskiej firmy malarskiej. Uczył się nowego zawodu szybko i z ciekawością. Wkrótce poznał radość z osiągnięć dokonywanych własnymi rękoma i z zadowolenia pracodawcy. Znalazł też czas na naukę języka duńskiego, trochę może z przekory, żeby jak najszybciej pokonać największą z

napotkanych w nowym kraju trudności. Nie odsunął jednak na bok swoich pasji: czytania książek, historii, łowienia ryb, gotowania...

Powoli jednak dojrzał do myśli, że czas się usamodzielniać, tym bardziej, że rynek pracy w Danii stał się bardziej przyjazny dla samodzielnej działalności gospodarczej. Na świat miał też wkrótce przyjść pierwszy potomek Bartka i Izy. Decyzja była więc znów dla Bartka szybka i prosta. W 2006 r. Bartek założył własny zakład malarsko-renowacyjny, na razie jednoosobowy i zaczął szukać klientów. Nie było trudno – dał się już wcześniej poznać z dobrej strony, jako solidny fachowiec. Jest punktualny, dokładny, liczy się z życzeniem klienta, ale potrafi też fachowo doradzić niezdecydowanym. Teraz klienci sami go szukają.

Bartek i Iza nie obawiają się ani o swoją przyszłość, ani o przyszłość firmy Bartka. Wiedzą, że sobie poradzą, bo nie boją się pracować, no i lubią pracować. Wierzą, że z czasem nabiorą większego rozmachu, a siłą napędową optymizmu stał się 9-cio miesięczny Kacper, radosny, zdrowy i bardzo żywotny synek Izy i Bartka, dla którego zawsze znajdują czas i siłę.

Uzyskaj odpowiedź na swoje pytania

Gdy już zdecydujesz się na podjęcie pracy w Danii, w miarę planowania tego kroku pojawi się wiele pytań. Na przykład, jakie sprawy należy załatwić przed wyjazdem? Co zrobić w takiej czy innej sytuacji? I jak to w zasadzie jest z ...?

W niniejszym biuletynie znajdziesz odpowiedzi na większość pojawiających się zwykle pytań. Jeśli masz dodatkowe pytania, możesz skontaktować się z którymś z duńskich biur pośrednictwa pracy – dane kontaktowe znajdziesz na stronie www.jobcenter.dk, pamiętaj jednak, że duża część witryny internetowej jest po duńsku. Możesz też skontaktować się z pracownikiem EURES w swoim kraju za pośrednictwem strony internetowej www.eures.europa.eu. Dania ma ponadto szereg witryn, które skierowane są do osób poszukujących pracy czy zatrudnionych za granicą. Na przykład www.workimport.dk oraz www.nyidanmark.dk.

Praca sezonowa w Danii

Duńskie rolnictwo potrzebuje co roku dodatkowych rąk do pracy przy zbiorze warzyw i owoców. Taka forma pracy może być ofertą dla np. dorosłych dzieci, które chcą przybyć z Tobą do Danii i pracować. Osoby starające się o pracę muszą mieć ukończone 18 lat, gdyż praca jest fizycznie wymagająca. Niektóre prace wymagają znajomości albo języka angielskiego albo niemieckiego, jeżeli nie zna się duńskiego. W zeszłym roku 1.800 ludzi z 30 krajów poznało w ten sposób duński rynek pracy. Główny sezon trwa od maja do września, ale są też prace całoroczne. Przeciętny tydzień pracy to około 37 godzin, a zarobki kształtują się od 60 do 180 koron za godzinę. Czytaj więcej na www.seasonalwork.dk, gdzie też możesz znaleźć formularz podaniowy.

Transport w Danii

W Danii istnieje rozbudowana sieć transportu publicznego. Kolej łączy wszystkie części kraju, a połączenie mostami nad Małym Beltem i ostatnio nad Wielkim Beltem w istotny sposób skróciło czas podróży. Ze Szwecją łączy nas most nad Öresund, a most łączący z Niemcami (Femernbroen) jest obecnie w fazie projektów. W całym kraju kursują również autobusy liniowe i miejskie, w Kopenhadze mamy ponadto szybką kolej i nowo wybudowane metro.

Wielu Duńczyków lubi samemu wybierać czas wyjazdu do pracy i z pracy, dlatego prawie co drugi mieszkaniec Danii posiada własny samochód. Bardzo popularną i przyjazną środowisku alternatywą jest rower, a duńscy politycy zachęcają gorąco do korzystania z tego środka transportu. Dlatego też większość dróg jest również wyposażona w ścieżki rowerowe i odrębną sygnalizację świetlną, tak że rowerzyści mogą bezpiecznie korzystać z dróg.

Daniel R, 26 lat, dystrybutor gazet

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?

- Najbardziej cenię to, że tutaj, gdy człowiek dobrze pracuje i sumiennie wykonuje swoje obowiązki, może oczekiwać nagrody za swoją pracę. W Polsce jest to prawie niemożliwe. Wiele rzeczy załatwia się poprzez znajomości lub łapownictwo. Pozytywne w Danii jest to, że wiele osób zarabia podobnie i nie ma takich różnic między ludźmi.

Jaka jest największa różnica w stylu życia pomiędzy Danią a Polską?

- Polacy do wszystkiego się spieszą, a Duńczycy nie. Oni mają czas! Myślę też, że Duńczycy nie są tak ambitni i przedsiębiorczy jak Polacy.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Polsce i w Danii?

- W Danii można zacząć pracować na następny dzień po przyjściu do pracodawcy! W Polsce jest to niemożliwe ze względu na ogromną biurokrację! Aha, w Polsce jest praca, ale za najniższą krajową, przez co nie można sobie pozwolić na luksus zwany rodziną! Nawet, jeśli ktoś ma wyższe wykształcenie i pracował kilka lat w różnych ciekawych zawodach!

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?

- Ambicja i chęć rozwijania się! Hmm... ubiór! Kobiety duńskie fatalnie się ubierają!! To jest moje zdanie.

Sprawdź swoją umowę

Gdy zostajesz zatrudniony przez nowego pracodawcę masz prawo otrzymać umowę o pracę. Umowa, która musi zostać sporządzona w formie pisemnej powinna zawierać warunki twojego zatrudnienia, np. określenie twojego czasu pracy, wynagrodzenia, uprawnienia do urlopu, okres wypowiedzenia i dodatkowe świadczenia. Dlatego niezmiernie ważne jest, byś uważnie przeczytał umowę o pracę i upewnił się, że rozumiesz jej treść. Jeżeli twój pracodawca nie zadbał o przetłumaczenie umowy, tak byś mógł go zrozumieć, powinieneś sam zatroszczyć się o to.

Jeżeli zdecydujesz się zapisać do związku zawodowego, to uzyskasz tam poradę i mając zaufanie przeczyta swoją umowę przed jej podpisaniem i upewni się, czy umowa spełnia wszystkie wymagania, oraz czy będziesz zatrudniony na odpowiednich warunkach.

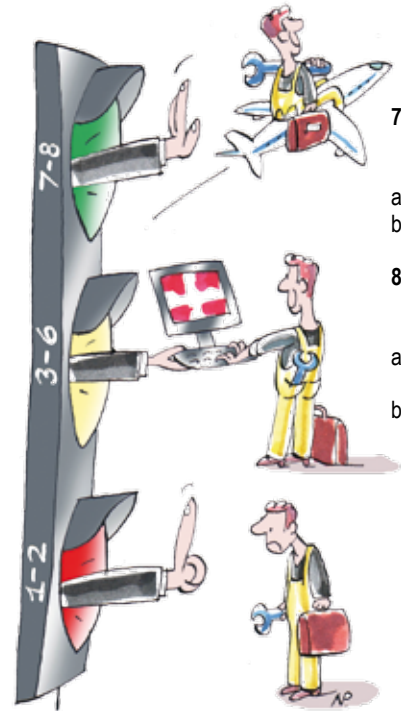
... najwyższa temperatura zanotowana w Danii od 1874 roku wyniosła 36,4 stopnia w sierpniu 1975? To jest jednak nietypowe. Przeciwnie, Dania ze względu na swoją liczącą 7.314 km linię brzegową charakteryzuje się łagodnym klimatem morskim. Morze ma zatem duży wpływ na pogodę i pod wieloma względami pogoda w Kopenhadze przypomina bardziej klimat w Londynie, czy Amsterdamie, niż klimat w innych krajach skandynawskich.

Latem zdarza się nawet niemal południowoeuropejska pogoda z silnym słońcem i wysoką temperaturą dochodzącą do 30 stopni, jednak pogoda jest niestala i zdarzają się chłodne okresy z opadami deszczu i silnym wiatrem. Klimat morski sprawia, że zimy są z zasady łagodne z dziennymi temperaturami nieznacznie powyżej zera, jednak temperatury poniżej zera i śnieg nie są rzadkością. Cztery pory roku rzadko pokrywają się z kalendarzem i dlatego w Danii letnie wakacje szkolne rozpoczynają się w czerwcu, by zwiększyć prawdopodobieństwo słonecznej pogody w wakacje.

Test: Czy jesteś gotów do podjęcia pracy w Danii?

Przeprowadzka do innego kraju jest trudną decyzją. Sprawdź się za pomocą poniższego testu, czy jesteś gotów wyruszyć w drogę.

- 1. Jak długo rozważałeś decyzję o przeprowadzce do Danii?**
 - a. Rozważałem to już od pewnego czasu.
 - b. Wpadłem na ten pomysł pięć minut temu, gdy zobaczyłem okładkę tej gazety.
- 2. Czy wiesz, gdzie leży Dania?**
 - a. Tak, Dania leży na północ od Niemiec.
 - b. Tak, to jest pewnie wyspa u wybrzeży południowej Afryki.
- 3. Czy przedyskutowałeś możliwość przeprowadzki z małżonką, rodziną i przyjaciółmi?**
 - a. Tak i oni popierają mój pomysł.
 - b. Nieee, mam zamiar wysłać do nich maila, gdy już dotrę na miejsce.
- 4. Czy odwiedziłeś stronę internetową www.workimport.dk poczytałeś o zasadach pracy na terenie Danii?**
 - a. Tak, wydrukowałem również niektóre najważniejsze informacje.
 - b. Dlaczego? Zorientuję się we wszystkim, jak już dotrę na miejsce.
- 5. Czy masz już wszystkie papiery, które są potrzebne podczas twojego pobytu w Danii?**
 - a. Oczywiście! Są już zebrane i przygotowane w teczce.
 - b. Papiery... hm... poza papierem toaletowym i banknotami?
- 6. Czy znalazłeś już miejsce do zamieszkania w Danii?**
 - a. Oczywiście, będę mieszkał u znajomego do czasu, gdy znajdę jakieś mieszkanie.
 - b. Nie, ale na pewno szybko znajdę, jak dotrę na miejsce.

Ile razy zakreśliłeś odpowiedź A?

- 1-2 A:** Zostań raczej na miejscu!
2-6 A: Jesteś na właściwej drodze. Trochę więcej rozeznania i będziesz wkrótce gotów do drogi.
7-8 A: Powodzenia. Kontrolujesz wszystko, przemyślałeś i jesteś gotów do drogi. Szczęśliwej podróży!

Daniel przyjechał do Danii, do pracy związanej z dystrybucją gazet, razem ze swoim przyjacielem Krzysztofem. Obecnie Daniel sam awansował do roli dystrybutora.

Ciekawość świata

Daniel ma wyższe wykształcenie ekonomiczne. W Danii jest od września 2006 r. Wybrał ten kraj, gdyż wydał mu się ciekawszy niż Anglia i nie ma tu tylu Polaków... Daniel jest po prostu ciekawy świata, ale nie tęskni za nadmiarem kontaktów z rodakami.

Już od następnego dnia po przyjeździe rozpoczął pracę jako roznosiciel gazet, zatrudniony w jednej z duńskich firm dystrybucyjnych. Pracę roznosiciela gazet wykonuje się w nocy, ale Daniel szybko przystosował się do niej i nie miał żadnych problemów adaptacyjnych, ani w miejscu zamieszkania, ani w pracy.

Od razu dał się poznać jako rzetelny oraz pracowity i w krótkim czasie awansował na stanowisko osoby odpowiedzialnej za wydawanie gazet innym doręczycielom. Nadal pracuje w godzinach nocnych, ale nie narzeka. Uważa, że tak też można sobie zorganizować urozmaicone życie.

Jedynym problemem jest dla Daniela brak zaufania do Polaków, z którymi się tu spotyka, często z konieczności, bo nadal konsekwentnie unika kontaktów z rodakami, również w sferach towarzyskich.

Po prostu - nie chce się rozpraszać na niekonstruktywne relacje i idzie na przód w kierunku, który obrał - chce jak najwięcej się nauczyć.. Również w kwestii języka - doskonali angielski, uczy się duńskiego.

Daniel jest otwarty na wszystkie odmienności nowego kraju, chętnie poznaje tutejsze reguły i zasady. Choć doświadczył w Danii i biurokracji i powolnego załatwiania spraw urzędowych związanych z formalnościami przy zatrudnieniu i sprawach mieszkaniowych, jest zadowolony. Nie tylko z zarabianych pieniędzy, ale i z ciągle nabywanej nowej wiedzy, która przyda się mu w przyszłości.

A przyszłość widzi w jaśniejszych barwach niż Polsce. Według niego, nawet

młodzi i dobrze wykształceni ludzie, mają w Polsce dużo problemów ze znalezieniem pracy. Daniel uważa, że nawet w swojej sytuacji, z dobrym zawodem i najlepszymi chęciami, nie mógłby sobie w Polsce pozwolić na luksus założenia rodziny i samorozwoju. A właśnie własny rozwój, dodatkowe wykształcenie, to dla niego najważniejszy cel. Chce zdobyć wiedzę i środki inwestować w budowanie swojej przyszłości. Ma zamiar połączyć doświadczenia z obu krajów w jakimś przedsięwzięciu pomostowym i prowadzić firmę lub interesy polsko-duńskie.

Mieszkanie w Danii

Znalezienie mieszkania w obcym kraju może wydawać się bardzo skomplikowane. Większość pracodawców zdaje sobie z tego sprawę, dlatego też wielu z nich może Ci pomóc w Twoich poszukiwaniach. Wiele pracodawców zapewnia nawet z góry mieszkanie i pracę w jednym pakiecie, tak, że nie musisz sam tracić na to czasu i sił. W związku z tym poproś Twojego pracodawcę o pomoc, jeżeli przyjeżdżając do Danii nie masz zapewnionego

mieszkania. Większość osób, które przyjeżdżają do Danii, aby pracować przez krótki okres czasu, chce płacić jak najniższy czynsz. Dlatego też Twoim miejscem zamieszkania może być przyczepa campingowa, schronisko, wspólne mieszkanie. Oznacza to, że podczas Twojego pobytu w Danii musisz być przygotowany na to, że będziesz dzielił kuchnię, łazienkę a może i sypialnię z innymi osobami. Jeżeli chcesz mieć swoje własne mieszkanie, musisz, na

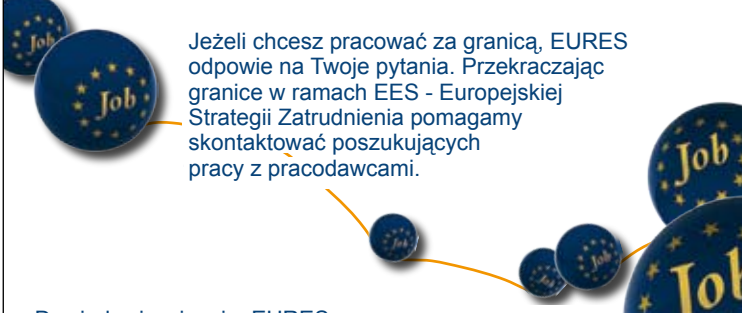
równi z Duńczykami, sam rozpocząć poszukiwania. Czynsze w Danii są generalnie wysokie, ale oczywiście może Ci się poszczęścić. Pokoi do wynajęcia i mieszkań możesz poszukiwać na portalu internetowym www.boligportalen.dk i w duńskich gazetach. Jeśli już jesteś w Danii, to tablica ogłoszeń w lokalnym supermarkiecie jest dobrym miejscem, za pomocą którego można znaleźć dach nad głową.

EURES

– pomoc bez granic dla tych, którzy poszukują pracy za granicą!

Jeżeli chcesz pracować za granicą, EURES odpowie na Twoje pytania. Przekraczając granice w ramach EES - Europejskiej Strategii Zatrudnienia pomagamy skontaktować poszukujących pracy z pracodawcami.

Dowiedz się więcej o EURES na www.eures.europa.eu

Janusz C., 30 lat, stolarz

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- Pieniądze, doksztalcenie, język, zaradność.

Jaka jest największa różnica w stylu życia między Danią a Polską?
- Mniej bezrobocie, większy komfort życia, „luz” na co dzień.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Danii i w Polsce?
- Większa dbałość o pracownika i ochrona jego praw.

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?
- Większe poczucie swojej wartości.

Czy myślisz o przeprowadzce na stałe do Danii?
- Nie, wracam do Polski, do rodziny.

Czy polecałbyś pracę w Danii innym Polakom?
- Tak, o ile umieją i chcą dobrze pracować.

Dania widziana oczyma Polaków

Sylwester M., 26 lat, murarz

Co najbardziej sobie cenisz, mieszkając i pracując w Danii?
- To, że mam pracę i dobrze zarabiam.

Jaka jest największa różnica w stylu życia między Danią a Polską?
- Porządek i większy spokój.

Jaka jest największa różnica między pracą, czy też warunkami pracy, w Danii i w Polsce?
- Mniejsza biurokracja, większa dbałość o pracownika.

Co odróżnia najbardziej Duńczyka od Polaka?
- Duńcy są spokojniejsi i mniej zestresowani.

Czy myślisz o przeprowadzce na stałe do Danii?
- Może, jeszcze nie wiem.

Czy polecałbyś pracę w Danii innym Polakom?
- Tak, ale język jest bardzo trudny.

Dania widziana oczyma Polaków

Prawdy i mity o Danii i Duńczykach

Danię uważa się za państwo liberalne, a Duńczyków za ludzi pogodnych, nieco anarchistycznych, odchodzących od hierarchii i autorytetów. Poniżej podajemy kilka stwierdzeń, które pozwolą nieco rozjaśnić wizerunek tej małej monarchii. Co jest mitem, a co prawdą?

1. Dania to kraj turystów i rowerzystów

Prawda. Duńczyków nie należy mylić z turystami tylko dlatego, że zawsze i wszędzie noszą ze sobą plecak. Jest to po prostu przejaw ich praktyczności. Chcą mieć obie ręce wolne, aby móc, np. trzymać nimi kierownicę roweru. Rower dla wielu Duńczyków jest codziennym środkiem transportu. Maluchy są dowożone do żłobka w foteliku przypiętym z tyłu roweru mamy lub taty. Dzieci w wieku przedszkolnym jadą obok rodziców na trójkołowych rowerkach. Starsze dzieci dojeżdżają do szkoły na dwóch kółkach, a młodzież przyjeżdża do klubów młodzieżowych na eleganckich rowerach wyścigowych. I tak przez całe życie: rower ma każdy.

Rowerzysta ma święte prawa jako uczestnik ruchu drogowego i porusza się po wyznaczonych drogach dla rowerów. Rowerzyści są respektowani przez innych uczestników ruchu – zwłaszcza kierowcy samochodów zwracają baczność na każdy ruch, aby uniknąć kolizji z rowerzystami. Jazda rowerem jest postrzegana jako przejaw politycznej poprawności: rower nie jest szkodliwy dla środowiska, a jazda rowerem jest korzystna dla zdrowia.

PS. Jeżeli wybierasz się na przejażdżkę rowerową, pamiętaj o zabranii ze sobą koszyka na rower.

2. Duńczycy są pracowici, zdyscyplinowani i punktualni.

Prawda. Punktualność jest w Danii obowiązkowa. Spóźnienia nie są popularne i postrzegane jako zakłócanie porządku.

Ewentualne spóźnienie należy zgłosić i wyjaśnić – należy również pamiętać o odpowiednim usprawiedliwieniu. Umowa to umowa – tak ustna jak pisemna. Dzieciom wpaja się tą zasadą już w przedszkolu, upominając: "Umówiliśmy się, że nie będziesz pluć, a mimo to plujesz. Złamałeś umowę, a tak się nie robi."

W pracy panuje duże zdyscyplinowanie. Dobre i porządne wypełnianie swoich obowiązków to sprawa honoru. Wymagania stawiane są na wysokim poziomie. Duńczycy posiadają dużo zawodowego szacunku dla samych siebie i są dumni ze swoich kompetencji i umiejętności. Są mocni mentalnie i zawsze otwarci na nowe wyzwania. Jednocześnie pozostawia się pracownikom czas na odpoczynek w formie przerwy na papierosa, kawę czy wspólne śniadanie, które można kupić w zakładowej stołówce lub przynieść z domu.

Prawo do „świętej” półgodzinnej przerwy na lunch jest chronione umowami pracowniczymi i nikt nie może go naruszyć. Pracownik może powiedzieć przełożonemu: „Mam teraz przerwę na lunch, proszę poczekać do końca przerwy."

Zatrudnienie daje pracownikowi poczucie bezpieczeństwa, ponieważ chronią go związki zawodowe, które w przypadku złego lub niezgodnego z prawem traktowania pracownika zawsze służą pomocą.

Duńczycy z zasady niechętnie pozostają w pracy po godzinach. W wielu zakładach skrupulatnie spisuje się nadgodziny co do minuty, a łączny czas można wybrać w postaci dni wolnych.

3. Duńczycy solą co się da

Prawda.

W Dani od wieków soli się wszystkie możliwe potrawy, ponieważ sól konserwuje, chroni, oczyszcza, przedłuża życie i poprawia smak.

Duńczyk nie wyobraża sobie masła bez soli. Sól jest również ważnym składnikiem słodczy.

Za nieodzowne uchodzą solone cukierki i pałeczki lukrecji – salmiak, choć są one dziełem przypadku:

Sztorm zalał magazyn cukierków. Jego właściciel nie wpadł jednak w panikę, ponieważ skosztował słonych cukierków i gdy stwierdził, że są smaczne, podzielił się swoim odkryciem z dziećmi. Tak oto słona lukrecja i słone cukierki weszły do codziennego jadłospisu.

Nie oszczędza się soli również zimą. Jak tylko spadnie pierwszy śnieg, rolnicy wyjeżdżają na drogi swoimi traktorami ciągnąc z tyłu solarki, aby zapewnić bezpieczeństwo kierowców, rowerzystów i pieszych.

4. W Danii wszyscy są równi

Prawda, lecz....

Prawdą jest, że w Danii wszyscy są "na Ty" – profesor, nauczyciel, przełożony i kolega.

W ciągu ostatnich kilku pokoleń forma drugoosobowa stała się fundamentalną zasadą demokracji, którą wpaja się każdemu od najmłodszych lat: wszyscy są równi dobrzy i równie wartościowi – niezależnie od tego, czy jesteś ministrem czy sprzątaczką w ministerialnym departamencie.

Może zdarzyć się jednak, że Duńczyk będzie życzył sobie, by zwracano się do niego przez Pan/Pani - wtedy i on będzie w tej samej formie zwracał się do swojego rozmówcy.

Lecz jeśli zdarzy Ci się spotkać Królową Małgorzatę lub członka rodziny królewskiej, zalecamy, by od samego początku zwracać się do nich przez Pan/Pani.

5. LEGO to nazwisko twórcy światowej sławy klocków

Mit. LEGO to skrót od duńskiego wyrażenia: "LEG GODT", które w tłumaczeniu oznacza: dobrze się bawić.

Duńczycy to potrafią – również w pracy.

Grupa lub zespół stanowi fundament dobrze funkcjonującego społeczeństwa. Optymalne wykonanie zadania opiera się na współpracy i dialogu. W pojedynkę nie masz szans.

Dzieci wychowuje się w tym przekonaniu, wpajając im potrzebę współpracy z innymi i ochrony swojej rodziny, przyjaciół i szkolnej "wspólnoty".

Ta sama zasada dotyczy życia prywatnego: grupy zabaw dla dzieci, przyjęcia, związki i grupowe debaty stanowią jeden z najważniejszych aspektów życia Duńczyków.

Duńczyk posiada bogate życie towarzyskie, które troskliwie pielęgnuje w formie wspólnych spotkań, wyjazdów i posiłków spędzanych w miłej atmosferze.

"Hygge" (pol. miła atmosfera) to magiczne słowo dla każdego Duńczyka. "Hyggeligt" (pol. miło) znaczy dobrze – "hyggeligt" może być zarówno w pracy jak i w domu z rodziną i przyjaciółmi.

Największą pochwałą i uznaniem dla gospodarza są słowa: Tak for en hyggelig aften! (pol. Dziękuję za miło spędzony wieczór!)

Koszty utrzymania w Danii

W porównaniu do innych krajów ceny mieszkania, artykułów żywnościowych, transportu i rozrywki są w Danii stosunkowo wysokie. Jednocześnie płace są także stosunkowo wysokie a duński system państwa opiekuńczego oznacza, że wiele świadczeń finansowanych jest z podatków – przykładowo opieka lekarska oraz oświata.

Oto jak typowa duńska rodzina rozporządza swoimi dochodami:

